

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
Președinte – Petru Ursache,
Judecătorii – Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sâli Radu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2016, în cauza penală în privința lui

Dungher Gheorghe xxxxxxxx, născut la
xx xxxxxxxx xxxx, originar și domiciliat
mun. xxxxxxxx, str-la xx. xxxxxxx, x.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.11.2014 – 28.07.2015;

Instanța de apel: 17.08.2015 – 03.05.2016;

Instanța de recurs: 15.08.2016 – 01.03.2017.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 28 iulie 2015, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Dungher Gheorghe a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 217 alin. (2) Cod penal, la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 (patru sute) unități convenționale, echivalentul a 8000 (opt mii) lei;
- art. 290 alin. (2) Cod penal, la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 300 (trei sute) unități convenționale, echivalentul a 6000 (șase mii) lei.

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră, i-a fost stabilită definitiv pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 (patru sute) unități convenționale, echivalentul a 8000 (opt mii) lei.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt că, Dungher Gheorghe, urmărind scopul păstrării ilegale a munițiilor fără autorizația corespunzătoare, a păstrat la domiciliul său amplasat pe adresa mun. xxxxxxx, str-la xx. xxxxx, x, un cartuș de luptă calibrul 9x19 mm, care a fost depistat în cadrul percheziției din 16 octombrie 2014, efectuate la domiciliul acestuia în cadrul urmăririi penale în cauza penală nr. 2014032387, pornită de IP Buiucani, mun. Chișinău la 15 septembrie 2014, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (5) Cod penal.

Conform raportului de expertiză nr. 7774 din 21 octombrie 2014, cartușul ridicat de la Dungher Gheorghe face parte din categoria muniției, este cartuș calibrul 9x19 mm (9mm

Luger) cu lovitura central, cu miez din metal moale (plumb), confecționat industrial la întreprinderea „MAGTEH Compania Brasileira de Cartuchos SA de Utinga”, Brazilia și este util pentru trageri.

Tot el, acționând cu intenție directă, ilegal a păstrat la domiciliul său amplasat pe adresa mun. xxxxxxxx, str-la xx. xxx x, substanțe narcotice dobândite în circumstanțe nestabile și păstrate în scop de consum personal.

Conform expertizei chimice nr. 8448 din 23 octombrie 2014, masa vegetală depistată reprezintă marihuană cu greutatea totală de 61,29 gr și rășină de cannabis cu greutatea de 0,94 gr.

3. Procurorul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia din motivul blândeții pedepsei, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Dungher Gheorghe să fie condamnat în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, la 6 luni închisoare cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, în baza art. 290 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, iar în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, să-i fie stabilită pedeapsa definitivă 1 an 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cererii de apel, acuzatorul de stat a invocat, că sentința este nefondată sub aspectul blândeții pedepsei, întrucât nu corespunde circumstanțelor săvârșirii infracțiunii și gradului pericolului social ce îl prezintă inculpatul.

A mai invocat, că deși cauza a fost examinată potrivit procedurii speciale, instanța de judecată nu a ținut cont de circumstanțele cazului și pericolul social pe care inculpatul îl prezintă, nefiind luate în considerație nici împrejurările de fapt în care au fost săvârșite infracțiunile și anume faptul că inculpatul Dungher Gheorghe anterior a mai săvârșit infracțiuni și careva concluzii din acest fapt nu a tras, personalitatea inculpatului, care merită a fi considerată o persoană periculoasă pentru societate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2016, a fost admis apelul, casată parțial sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Dungher Gheorghe, în baza art. 290 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa închisorii pe termen de 1 (unu) an, iar în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa închisorii pe termen de 6 (șase) luni.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită definitiv pedeapsa 1 (unu) an 6 (șase) luni închisoare, iar potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 4 (patru) ani.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Pentru pronunțarea soluției nominalizate instanța de apel a reținut, că în ședința de judecată a primei instanțe, inculpatul Dungher Gheorghe, până la începerea cercetării judecătorești, a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, a recunoscut vina, nesolicitând administrarea de probe noi, iar prin cerere scrisă personal a solicitat examinarea cauzei penale pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală (f.d. 78).

Totodată, instanța de apel a menționat că deși prima instanță corect a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. art. 217 alin. (2), 290 alin. (1) Cod penal, totuși instanța incorect a stabilit lui Dungher Gheorghe pedeapsa în baza art. art. 217 alin. (2), 290 alin. (2) Cod penal, or prima instanță nu a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de persoana celui vinovat, care anterior a mai fost condamnat și nu s-a corectat, de circumstanțele cauzei care

atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Instanța de apel a conchis, că prima instanță la capitolul individualizării pedepsei nu a ținut cont de cerințele legislației în vigoare și a aplicat în privința lui Dungher Gheorghe o pedeapsă blândă, în raport cu circumstanțele cauzei, în această parte sentința fiind pasibilă casării.

Cu referire la prevederile art. 16 Cod penal, instanța de apel a remarcat că inculpatul a săvârșit două infracțiuni, dintre care, una face parte din categoria infracțiunilor ușoare, iar alta din cel mai puțin grave.

Cu referire la prevederile art. art. 76, 77 Cod penal, instanța de apel a stabilit circumstanțele atenuante: recunoașterea vinovăției și căința sinceră, precum și lipsa cărorva circumstanțe agravante.

Ținând cont de prevederile art. art. 61, 75 Cod penal și de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, instanța de apel a stabilit, că corectarea și reeducarea inculpatului Dungher Gheorghe poate avea loc prin stabilirea în privința acestuia a unei pedepse privative de libertate prevăzute conform art. art. 217 alin. (2), 290 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a considerat rezonabil ca în privința inculpatului să fie aplicate și prevederile art. 90 Cod penal, reținând în susținerea acestei concluzii, că inculpatul a săvârșit o infracțiune ușoară și una mai puțin gravă, vina în săvârșirea infracțiunilor a recunoscut-o, anterior a fost judecat însă antecedentele penale sunt stinse, fapt ce duce la concluzia că scopul pedepsei penale va fi atins prin stabilirea inculpatului a pedepsei închisorii, cu suspendarea condiționată a executării ei, pentru o perioadă de probațiune de 4 ani.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din motiv că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În argumentarea recursului acuzatorul de stat menționează că, instanța de apel la emiterea deciziei a ignorat faptul, că conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Astfel, pronunțând o decizie de condamnare și stabilind pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării ei pentru săvârșirea unei infracțiuni cu un grad prejudiciabil sporit, fiind periclitată ordinea de drept, nu a fost atins scopul principal și anume prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane, restabilirea echității sociale.

Susține recurentul, că dispoziția art. 90 Cod penal, obligă instanța de apel să indice expres în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei, însă în speță, instanța de apel s-a limitat doar la enumerarea circumstanțelor pe care le consideră atenuante.

Totodată, instanța de apel făcând trimitere la prevederile art. 61 Cod penal, nu s-a referit la argumentele care au servit la aplicarea acestor temeuri, ignorând prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală.

Mai remarcă procurorul, că deși instanța de apel justificat a apreciat circumstanțele cauzei, totuși pedeapsa stabilită nu a fost apreciată în coroborare cu fapta săvârșită și consecințele acesteia, nu a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunilor

imputate. Instanța de apel a ignorat prevederile art. art. 75, 90 Cod penal, potrivit cărora la stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării se admite numai luând în considerație personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor atenuante, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea acesteia.

În acest caz instanța este obligată să indice care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate atenuante și în corelație cu care date despre persoana vinovatului servesc temei pentru aplicarea art. 90 Cod penal.

În viziunea procurorului, la caz urma a fi efectuată o evaluare juridică, socială a acțiunilor acestuia, sub aspectul prejudiciului cauzat relațiilor sociale ocrotite de legea penală, pentru încălcarea căreia a fost adus în fața instanței de judecată.

Susține, că instanțele de fond nu au ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de comportamentul inculpatului în momentul săvârșirii infracțiunii și după consumarea ei, de personalitatea lui, pronunțând hotărâri neîntemeiate.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, instanța numai motivat poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului cu concluzia că acesta se poate îndrepta fără executarea reală a pedepsei închisorii, motive care trebuie arătate în decizie.

Mai mult, instanța de judecată trebuie să țină cont de trecutul vinovatului, mediul în care trăiește, modul de comportare la locul de muncă, în familie, în societate etc.

Așadar, față de circumstanțele enumerate, recurentul consideră, că instanța de apel nu și-a motivat pe deplin concluzia de aplicare a prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, aceasta greșit a conchis că corectarea inculpatului este posibilă fără izolarea de societate, iar ca consecință decizia adoptată contravine prevederilor art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, deoarece nu conține motivele de aplicare a pedepsei mai ușoară și motivele de aplicare a pedepsei cu suspendare condiționată a executării ei, concluziile instanțelor de fond la capitolul individualizării pedepsei sunt greșite și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din conținutul recursului declarat, se constată că, procurorul critică decizia instanței de apel sub aspectul pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii precum și în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Astfel, se deduce că toate argumentele menționate mai sus și invocate de recurent în cererea de recurs se referă la aspectul individualizării pedepsei penale îmfăptuite de către instanța de apel.

Analizând criticile recurentului prin prisma temeiurilor de drept invocate, Colegiul penal consideră neîntemeiate argumentele formulate sub aspectul blândeții pedepsei aplicate inculpatului, deoarece instanța de apel casând sentința în latura stabilirii pedepsei și pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, corect a individualizat pedeapsa aplicată inculpatului, ținând cont de argumentele invocate de procuror în cererea de apel și indicând motivele pentru care a ajuns la această soluție, cu descrierea detaliată în conținutul deciziei contestate a argumentelor în baza cărora s-a ajuns la concluzia aplicării în privința inculpatului a unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, pentru perioada de probațiune de 4 ani.

Așadar, în esență, procurorul manifestă dezacordul cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința lui Dungher Gheorghe, însă pornind de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, instanța de recurs ține să menționeze că în baza criteriilor prevăzute de art. 75 Cod penal, instanțele de judecată sunt obligate să se conducă la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În continuarea concluziilor sale, instanța de recurs accentuează că, criteriile generale de individualizare a pedepsei sunt acele reguli, principii, prevăzute de Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seama la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Așadar, Colegiul penal menționează că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată.

Totodată, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții Generale a Codului penal, inclusiv și ale art. 90 Cod penal, în cazul în care nu sunt careva impedimente.

Sub aspectul prevederilor legale enunțate, Colegiul statuează că pedeapsa este echitabilă atunci când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor sale,

proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Mai mult, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Colegiul penal amintește că raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Stabilirea duratei ori a quantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- împrejurările și modul de săvârșire a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;
- starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
- natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii;
- motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit;
- natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului;
- conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal;
- nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Față de considerentele menționate, Colegiul penal conchide, că instanța de apel, la stabilirea pedepsei inculpatului, a ținut cont de faptul că Dungher Gheorghe a săvârșit două infracțiuni, care fac parte din categoria infracțiunilor ușoare și mai puțin grave, anterior a fost judecat, însă antecedentele penale sunt stinse, a recunoscut integral vina în faptele săvârșite.

Având ca reper conglomeratul împrejurărilor menționate, instanța de recurs este de opinie, că instanța de apel corect a ajuns la concluzia, că este rațional de a stabili inculpatului pedeapsă, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, suspendarea condiționată a executării acesteia pentru o perioadă de probațiune.

În acest context, potrivit dispozițiilor art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă.

În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

În acest mod, în viziunea instanței de recurs, instanța de apel corect a apreciat că scopul pedepsei poate fi atins și fără executarea reală a acesteia, deoarece din circumstanțele speței rezultă că inculpatul se căiește sincer și a înțeles pericolul social al acțiunilor sale infracționale.

Totodată, instanța de apel corect a subliniat, că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu poate fi privită ca fiind o soluție de achitare, deoarece la o potențială încălcare a legislației penale, se va lua în considerație în mod obligatoriu, inclusiv și pedeapsa stabilită prin decizia contestată.

Față de cele descrise mai sus, Colegiul penal conchide că, instanța de apel la compartimentul individualizării pedepsei a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61, 75, 90 Cod penal și just a ajuns la concluzia că, corectarea și reeducarea inculpatului poate avea loc în condițiile aplicării unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia, ce va atinge scopul restabilirii echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea de săvârșirea noilor infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Prin urmare, Colegiul penal constată că, concluzia instanței de apel corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind motivată și aplicată în limitele legii, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sâli Radu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 mai 2016, în cauza penală în privința lui *Dungher Gheorghe xxxxxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 31 martie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev